

Årsrapport 2016 fra vannområdene i vannregion Vest-Viken

Sendes Buskerud Fylkeskommune, Hilde Reine
kopi til Telemark Fylkeskommune, Ingrid Strande

Vannområde:	Kragerøvassdraget
--------------------	--------------------------

A. Organisering og aktiviteter i 2016

Medlemmer av styringsgruppe og arbeidsgruppe:

Politiske medlemmer styringsgruppen	Organisasjon	Medlemmer arbeidsgruppen
Erik Næslund AP (leder) Ellef Ellegård FRP (1.vara) Ikumi Umetan MDG (2.vara)	Kragerø kommune	Elke Karlsen
Anne Solbraa SP Jens Erik Rudlang H (vara)	Drangedal kommune	Erik S. Jensen
Heidi Herum SP Jan Runar Arvesen (vara)	Bamble kommune	Christian Hagstrøm
Øyvind Olsen SV	Kragerø havnevesen	Svein Arne Walle
Åsmund Hasaas	Skagerak Kraft	
Arne Larsen	Kragerøvassdr. grunneierlag	
Øyvind Olsen SV (vara)	Telemark fylkeskommune	Ingrid Strande
	Fylkesmannen i Telemark	Arne Kjellsen

*Møtereferater ligger på vannportalen

Styringsgruppens arbeid:

Styringsgruppen for Kragerøvassdraget består av 7 deltakere (4 politikere, 2 rettighetshavere og 1 prosjektleder). Det ble gjennomført 3 møter med befaring i 2016.

Sjørrettebekk i Bamble, 21.6.2016

Dalsfoss kraftverk, restaurert damanlegg, 28.9.2016

I det første møtet ble ny styringsgruppe etablert og Erik Næsland gjenvalgt som leder. Styringsgruppen godkjente årsrapport 2015 og overvåkingsplanen for 2016.

Prosjektleder informerte om dialogen mellom fylkesmannen og kommunen om å gå i gang med et forprosjekt som definerer oppdraget med å undersøke og lage en tiltaksplan for Kalstadkilen. Det er innhentet veiledning fra Sandefjord kommune og Marianne Olsen, tidligere prosjektleder for Gunneklevfjorden. Ingrid Strande fra fylkeskommunen henviser til muligheten om å søke midler til slike oppdrag.

Styringsgruppen ser veldig positiv på prosjektet «plast på avveie i Telemark» og støtter det med å bevilge 50.000,-, slik at Bamble og Kragerø får 25.000,- hver. Dette beløpet ble innarbeidet i budsjettet for 2016 og ubrukte midler kan overføres til 2017. Drangedal kommune får avsatt 75.000,- (50.000,- fra tidligere bevilgning) til holdningsskapende arbeid i kommunen til bruk i 2016 eller senere.

I det andre møtet i styringsgruppen ble organisering av prosjektet i perioden 2017 til 2021 diskutert og det var enighet om å anbefale organisering og økonomiske spleiselag til behandling i Bamble, Drangedal og Kragerø kommune. Randkommunene som ikke bidrar økonomisk, får saken til orientering. Styringsgruppen understreker at de ønsker en fortsettelse av prosjektarbeidet med en styringsgruppe, en prosjektgruppe og en prosjektleder i 50 % stilling. Miljørådgiver i Kragerø kommune forsetter som prosjektleder.

I sitt tredje møtet ble styringsgruppen informert og vist rundt på Dalsfoss kraftstasjon av Skagerak Kraft sin representant Åsmund Hasaas. Det er planer om å bygge et nytt kraftverk og søknaden ligger til behandling i NVE. Erik Næsland fortalte om historikken og den gamle nåledammen. Hele anlegget er Norges eldste turbin i drift og fredet som kraftanlegg.

Regional plan for vannforvaltning ble 4. juli 2016 godkjent i Klima- og miljødepartementet. Den angår mange fagområder, så som avløp, landbruk, forurensning, vannkraft, fremmede organismer, klima.

Planvedtaket skaper forpliktelse for offentlige sektormyndigheter lokalt, regionalt og nasjonalt, men er ikke absolutt rettslig bindende. Det skal brukes virkemidler i eksisterende lovverk, f.eks. forurensningsloven, plan- og bygningsloven, vannressursloven. Vurdering av kost-nytte ivaretas av sektormyndighetene.

Arbeidsgruppens arbeid:

Arbeidsgruppen for Kragerøvassdraget har hatt 3 møter og forberedt saker til behandling i styringsgruppen. Blant saker som ble forberedt kan nevnes årsrapport 2015, regional plan for vannforvaltning etter 1. og 2. gangs høring, drøfting av vannområdeorganisering fra 2017 til 2021. I siste sak ble følgende forslag til vedtak sendt til Bamble, Drangedal og Kragerø kommune:

Ny prosjektperiode for vannområde Kragerøvassdraget med vedtak om finansiering

Rådmannens innstilling

1. Kommunen vedtar en ny prosjektperiode for vannområde Kragerøvassdraget 2017- 2021.
2. Miljørådgiver i Kragerø kommune fortsetter som vannområdekoordinator i 50 % stilling.
3. Kommunen godkjenner kostnader og finansiering som foreslått i saken. Kommunal deltakelse i spleiselaget skjer under forutsetning av at øvrige parter også deltar økonomisk.
4. Kommunens årlige andel innarbeides i budsjettet i perioden 2017 - 2021.

Alle 3 kommuner har vedtatt å fortsette vannforvaltningsarbeidet i tråd med forslaget.

Aktiviteter og prosjektleders rolle i 2016:

- Forberedt saker til arbeidsgrupper/styringsgrupper og avholdt møter
- Kontakt med sektorene
- Bistått vannregionen og deltatt på møter med sektorer
- Årlig rapportering til Vannregionmyndighet
- Skaffet midler (spleiselag overvåking/undersøkelser)
- Bistått befaringer i forbindelse med problemkartlegging
- Deltatt og bidratt til prosjektledermøtene i Telemark

B 1. Kostnader og finansiering 2016

Påløpte kostnader i 2016 (basert på Kragerø kommunes regnskap)

	2016
Lønn	375.814
Administrative utgifter (kontorleie, kurs, reise, transport):	63.549
Overvåking/konsulentoppdrag, mva	66.637
Sum påløpte kostnader:	506.000

Finansiering 2016

	2016
Kommunene	250.000
Telemark Fylkeskommune	145.000
Fylkesmannen	85.000
VestViken, Buskerud Fylkeskommune	*0
Tatt fra fond	26.000
Sum:	506.000

*midler for 2015/16 kommer i 2017

Fondet utgjør nå: kr. 570.000,-

B 2. Budsjett og finansiering i 2017**Budsjett 2017**

	2017
Lønn	380.000
Administrative utgifter (kontorleie, kurs, reise, transport):	70.000
Overvåking/konsulentoppdrag	80.000
Prosjekt plast på avveie i Telemark	50.000
Prosjekt i Drangedal	75.000
Sum	655.000,-

Finansiering 2017 (endret 4.4.17)

	2017
Bamble kommunene	40.000
Drangedal kommune	30.000
Kragerø kommune	90.000
Fylkeskommunen	90.000
Midler til plastprosjekt fra TFK	50.000
Miljødirektoratet	90.000
Vest Viken 2015/16*	235.000
Bruk av fond	30.000
Sum:	655.000

*midler overført fra Vest Viken for 2015/16 = 235.000,-

B 3. Arbeidsoppgaver i 2017

- Bistå spesielt kommunal sektor med å planlegge og iverksette tiltak (lokal tiltaksanalyse fra ord til handling) - være en ressurs for kommunene i kommuneplaner og kommunal saksbehandling.
- Kontakt med alle involverte kommuner ang. status og hvordan jobbe videre med tiltak, kunnskapsformidling internt i kommunene. Fokus på spesielle tema så som kraft, vann og avløp.
- Kurs i Vann- nett for kommunecontakter og andre når nye vann-nett er klart.
- Invitere seg til møter i lag og foreninger for å gi informasjon.
- Tilrettelegge oversikt over tiltaksprogrammet for den enkelte kommune/tiltakshaver.
- Statusrapport pr. vannområde: Lage en statusrapport for framdriften i tiltaksprogrammet hvert år, og med eventuelle anbefalinger om aktiviteter for å få nødvendig framdrift framover. Dette er både en rapport til vannregionen og et grunnlag for møter i vannområdeutvalget.
- Avtale med tiltakshaverne hvordan tiltakets grunnlagsinformasjon og status skal rapporteres/registreres i tiltaksmodulen (Vann-Nett).
- Sørge for kontinuerlig kontakt med og informasjon til representantene for "allmenne interesser."
- Etter hvert (og særlig fra 2018), vil det også måtte arbeides med kunnskapsgrunnlaget og tiltaksanalysen for neste planperiode.

C. Dette har vannområdet lyktes med i 2016

Hummerreservat i Kragerø

Det ble prøvfisket med skotteteiner fra Havforskningsinstituttet ved Kragerøs hummerreservat i Jomfrulandsrenna september 2016, med 60 teinetrekk innenfor og 60 utenfor reservatet. Fangsten var 0,17 hummer per teinedøgn/trekk begge steder, et godt utgangspunkt for å overvåke effekten av reservatet videre. Størrelsen på hummeren fanget og gjenutsatt i reservatet var fra 26 til 38 cm. Gjennomsnitts- og medianstørrelsen var nokså lik: 33 – 34 cm både innenfor og utenfor reservatet.

Undersøkelser i Bamble viser hvor det må settes inn tiltak:

Gjennomført problemkartlegging i bekkene i Bamble viser følgende resultater:

Grobstokk bekkefelt. Noe høye verdier av nitrogen ble målt, tilsvarer **moderat** tilstand. Det ble ikke målt høy fargetall. Økologien viser moderat tilstand, på grensen til god. Bunndyr hadde bra antall individer, grei artsdiversitet, og ingen tegn til forurengning.

Lona ved utløp Haukedalsvannet. Noe høy verdi av nitrogen, tilsvarer **moderat** tilstand. Det ble ikke målt høy fargetall. Økologien viser moderat tilstand. Bunndyrprøven hadde bra antall individer, grei artsdiversitet, og forurengningsindeksen viste god tilstand.

Krokshavnbekken ved Nustad (prøvetaking er flyttet oppstrøms hovedvei). En del E.coli ble registrert. Noe høy verdi av nitrogen ble målt og tilsvarer moderat tilstand. Samlet økologisk tilstand blir **moderat** pga nitrogen.

Åbyelva. Noe høy verdi av nitrogen, tilsvarer **moderat** tilstand, nær grensen til god. Økologien viser god tilstand. Bunndyrprøven har bra antall individer, grei artsdiversitet, og ingen tegn til forurening. Samlet sett blir Åbyelva satt i moderat tilstand pga nitrogen.

Undersøkelser i Drangedal viser hvor det må settes inn tiltak:

Gjennomført problemkartlegging i bekkene i Drangedal viser følgende resultater:

Kåsbekken. De fysisk-kjemiske parameterne viser **god** tilstand. De økologiske parameterne viser moderat/god tilstand, svært nær grensen til god. Bunndyrprøven viste bra antall individer og grei artsdiversitet i prøvene tatt vår og høst 2016. De få påvirkningene som er registrert er av liten betydning.

Langbekk. Det ble målt ingen bakterier på våren. På høsten derimot ble det målt svært høye verdier E.coli, høye verdier av nitrogen og fosfor, som tilsvarer dårlig tilstand. Prøven på høsten var vesentlig mer forurensert enn vårprøven. Samlet økologisk tilstand blir **dårlig**. Årsak til forurensingen på høsten var trolig avrenning fra åkeren der gressene fra Holte Gård gikk.

Myrabekken. Det ble målt litt bakterier både våren og høsten. Høye verdier av nitrogen og fosfor ble også målt, tilsvarende dårlig og moderat tilstand. Samlet økologisk tilstand blir **dårlig** pga nitrogen.

Plast på avveie i Telemark 2016

Prosjektet og foreløpige resultater er formidlet gjennom store oppslag i begge fylkesavisene, Varden og TA, samt på nett i blant annet Naturvernforbundets kystblogg levende Kyst, og facebookgruppen «Sjøppelfri Skjærgård i Kragerø», og i flere foredrag. Kunstsolen og Kragerø skole har formidlet oppmerksomhet om marin forsøpling gjennom å lage utstilling og skrive leserinnlegg. Funnene av plastpellets er rapportert inn til Nordsjø-prosjektet The Great Nurdle Hunt, basert i UK.

Det vil bli publisert en egen nettside om prosjektet, med det alminnelige miljøinteresserte publikum som målgruppe. Denne er under utarbeidelse.

Prosjektet har planer om et kystlotteri i 2017. Kystlotteriet går ut på at privatpersoner kan plukke søppel langs strender, et lodd på en spesialmerket søppelsekk fylles ut med navn og telefonnummer, og legges på angitte plasser. Sekkene blir hentet av skjærgårdstjenesten.

Navnelappene blir tatt vare på og på angitte tidspunkter blir det trukket ut vinnere som får en premie.

D. Erfaringer

Det er registrert at Lyngdalsbekken tørker helt ut om sommeren. Hva det vil bety for bekkens økologiske tilstand må vi undersøke nærmere. På bildene sees det tydelig at veibyggingen og utfylling i området har endret bekkeløpet slik at den ved lav vannføring renner ut under fyllingen. Det planlegges både befaring og undersøkelser av bekken i 2017.

Lyngdalsbekken (risiko) tørker helt ut om sommeren, modifisert vannføring pga veibygging

F. Behov/forventninger fra vannområdet til VRM, FK, FM, andre sektormyndigheter

Styringsgruppen i vannområde Kragerøvassdraget forventer at alle sektorene tar sin del av oppgaven med å gjennomføre tiltak som foreslått i den lokale tiltaksanalysen.

Årsrapport 2016 ble godkjent av styringsgruppen i møte den

Elke Karlsen, prosjektleder Kragerøvassdraget
Sist endret i styringsgruppemøte, den 5.4.2017

Godkjent av styringsgruppen for Kragerøvassdraget, den 5.4.2017

Erik Næsland, leder av styringsgruppen for Kragerøvassdraget